

בשבילן

12 נשים שפועלות למען נשים אחרות בכל תחומי החיים מספרות על המאבק היומיומי • פרויקט מיוחד

צילום: רחל דגא

לא רק הבעל אלים, לפעמים גם המדינה אלימה ביחס לנכגעות

תמר שוורץ

מנכ"לית עמותת "רוח נשית"

שנן 200 אלף נשים נפגעות אלימות בישראל, ואומרים שבשל תת־דיווח המספרים אף גבוהים יותר. יש מקלטים לנשים מוכות ומרכזים למניעת אלימות, אבל רק מקום אחד שמסייע לנשים לפרוץ את מעגל האלימות באמצעות השתלבות בשוק התעסוקה ופיתוח עצמאות כלכלית. "אנחנו מטפלות ביום שאחרי היציאה, כשהאישה ממלטת את עצמה מהבית האלים", אומרת תמר שוורץ, מנכ"לית עמותת "רוח נשית". "כשאישה יוצאת ממעגל האלימות, בדרך כלל אין לה עבודה, כי בן הזוג לא הרשה לה לעבוד או שיש לה עבודה בהיקף נמוך. אין מי שיעזור לה, כי הוא בודד אותה מהחברה והמשפחה, והיא לא יודעת לנהל חשבון בנק, כי הוא לא נתן לה לעשות את זה. היא מסיימת את השעות במקלט עירומה ממשאבים, כשהילדים תלויים בה, ואנחנו יודעים שמחצית מהנשים שעוזבות את המקלטים חוזרות לבעל האלים, כי הן תלויות בו מבחינה כלכלית ולא מוכנות שהילדים שלהן יהיו ברחוב".

את תופעת הדלת המסתובבת מנסה העמותה לפתור. "אנחנו יודעים שאישה צעירה מאית מבחינה כלכלית תיכנס פחות לקשרים אלימים או תצא מהם מהר יותר", אומרת שוורץ. העמותה בנתה רשת של מתנדבות שמשמשות כמנטוריות לנשים ומלוות אותן. הן נפגשות פעם בשבוע לשעתיים במשך שנתיים. "זהו ליווי אינטימי סיבי ומתמשך, שיש בו הרבה קושי, כי הוא כולל רגסיות", אומרת שוורץ. "מדובר בנשים פוסט טראומטיות שסובלות מדימוי עצמי נמוך ומשלל בעיות רגשיות קשות שמעיבות על אפשרויות השיקום. מצאנו שמה שעושה את ההבדל זה הליווי האישי שמעצים את האישה".

העמותה מתגאה בהצלחה יוצאת דופן: מתוך 2,500 הנשים שקיבלו שירותים מהעמותה מיום הקמתה בשנת 2007 ועד היום, 80% מהן התחילו עבודה, שיפרו עבודה או התחילו בהכשרה מקצועית. אלא שהעמותה נסמכת רק על כספי תרומות ולכן מבקשת תרומות ומתנדבים.

נוסף על כך, פעילה העמותה בניסיון לשנות את המערכת לצורכי הנשים. "אחרי שנים שעסקנו בשיקום אישי, ראינו שהאישי הוא פוליטי, שיש חסמים מערכתיים ולא תמיד רק הבעל אלים, אלא לפעמים מדינת ישראל אלימה ביחס שהיא מפגינה כלפי הנשים נפגעות האלימות", אומרת שוורץ. לאחרונה הצליחה העמותה לשנות את זמן ההמתנה לדיון בהוצאה לפועל משנה ל־60 יום. "הסברנו להם שהנשים לא יכולות לחכות שנה לדיון מול שופט, שהן תלויות בכספי המזונות ויגועו ברעב. בנוסף הובלנו לנהל מהפכני: הקב"ט מלווה את הנשים שחוששות לחייהן לדיון". שוורץ, עובדת סוציאלית זה 28 שנה, עבדה במסגרת השירות לאדם המפגר במשרד הרווחה, הייתה יועצת ארגונית ומנהלת משאבי אנוש בבית הספר לפיתוח מנהיגות בצה"ל והנחתה קורסי מצוינות במסגרת פרויקט מיכאל. לפני שהצטרפה לרוח נשית לפני כשנתיים הייתה מנכ"לית מסיל"ה (לשכת רווחה המסייעת לעובדים זרים ופליטים בת אביב). "זו עבודה מתגמלת מבחינה נפשית, אם כי לא כלכלית מאחר והשכר במגזר השלישי לא מדהים", היא אומרת. "אבל בכל יום אני חוזרת הביתה בתחושה חזקה שעשינו משהו משמעותי ואנחנו משנות משהו בעולם, ואין הרגשה יותר טובה מזה. זה השיא של העבודה הסוציאלית".

גלית עדות